Raadsvoorstel

Raadsvergadering
27 mei 2025

Agendapunt

Nummer
25int01730

Onderwerp
Taakstelling sport

Aan de gemeenteraad.

Samenvatting voorstel
Voor het beleidsveld sport is bij het vaststellen van de meerjarenbegroting 2020-2023 besloten een taakstelling van € 300.000 op te leggen. Van deze taakstelling is een bedrag van € 35.000 gerealiseerd, waardoor er nog € 265.000 moet worden bezuinigd. Er zijn allerlei denkrichtingen en maatregelen in de breedte omschreven om tot de invulling van de resterende taakstelling te komen. Daarbij zijn ook het maatschappelijke effect en risico's aangegeven. De Adviescommissie Sport en Bewegen heeft advies uitgebracht op alle voorstellen. Om invulling te geven aan de taakstelling is een keuze gemaakt voor díe maatregelen waarbij de sporters en verenigingen zoveel als mogelijk worden ontzien.

1 Inleiding
Bij het vaststellen van de meerjarenbegroting 2020-2023 is besloten een taakstelling van € 300.000 op het beleidsveld sport op te leggen. De voormalige Bestuurscommissie Lichamelijke Opvoeding en Sport (BLOS) heeft toentertijd aangegeven dat zij bereid was om verantwoordelijkheid te nemen voor deze bezuinigingstaakstelling, maar heeft het uitdrukkelijke voorbehoud gemaakt dat zij realisatie alleen reëel en haalbaar achtte, als het strategische project 't Wooldrik gerealiseerd werd en dat er fundamenteel gekeken werd naar de organisatie van de sport in Borne. Een van de doelen van het project 't Wooldrik was een combinatie te realiseren van onderwijs en sport op één locatie.

Ontwikkelingen vanaf 2019
Ondertussen hebben er diverse ontwikkelingen plaatsgevonden. De oprichting van het sportbedrijf is enkele keren uitgesteld en doorgeschoven. Het strategisch project 't Wooldrik is stopgezet. Daarvoor in de plaats zijn twee separate, nieuwe projecten gestart. Voor het onderwijs wordt nu gebouwd op de bestaande schoollocatie. Voor sport is het project Borne West gestart, waar ondertussen wordt gebouwd aan een nieuw sportcomplex.

Ontwikkelingen vanaf 2024
Van de taakstelling van € 300.000 is in een eerdere fase een bedrag van € 35.000 gerealiseerd, waardoor er nog € 265.000 moet worden bezuinigd. De gemeenteraad heeft in het najaar van 2024 kenbaar

gemaakt voorafgaand aan de Kadernota 2026-2029 een besluit te willen nemen over de invulling van de taakstelling.

Sportbedrijf en zwembad
De aanleiding voor het oprichten van een sportbedrijf was onder andere de exploitatie en het beheer van het te realiseren van het sportcomplex 't Wooldrik, waaronder het zwembad, onder te brengen bij een op te richten sportbedrijf. Het besluit tot de oprichting van een sportbedrijf is in 2022 genomen. De cijfers die ten grondslag lagen aan dit besluit, zijn van 2019. Ook de programmering was toen gebaseerd op het onder één dak samengaan met onder andere het onderwijs. Ondertussen is de situatie gewijzigd. Strategisch project 't Wooldrik is gestopt en er zijn twee afzonderlijke nieuwe projecten gestart, één voor sport en één voor onderwijshuisvesting. Door deze gewijzigde situatie is een herijking op het sportbedrijf noodzakelijk. Deze wordt momenteel uitgevoerd samen met de exploitatieopzet van sportcentrum Borne-West en wij verwachten u over de uitkomsten hiervan in de tweede helft van dit jaar te informeren.

Het zwembad is onderdeel van de exploitatie van het sportbedrijf. Door deze herijking kan het sportbedrijf niet starten per 1 januari 2026. Daarmee kunnen we het zwembad op dat moment nog niet als gemeente exploiteren. Daarom heeft het college besloten om het contract met de exploitant met één jaar te verlengen inclusief het voortzetten van Swim2Play. Deze verlengingsoptie maakt deel uit van de bestaande overeenkomst.

Financieel vertrekpunt
Om te onderzoeken waar de bezuinigingen zouden kunnen worden gevonden, zijn er vier hoofdcategorieën benoemd:

1. Sportaccommodaties
2. Zwembad
3. Sportstimulering
4. Overige.

Het vertrekpunt is de begroting 2025 van de gemeente. Sport kent een totale uitgave van € 3.929.000. De gemeente ontvangt inkomsten voor sport van in totaal € 1.337.000. Dit betekent dat we vanuit de algemene middelen € 2.592.000 bijdragen aan sport. Voor de vier hoofdcategorieën zijn de volgende bedragen in de begroting 2025 opgenomen:

Onderdeel	**Baten**	**Lasten**	**Resultaat**
Sportaccommodaties	€ 566	€ 2.045	€ -1.479
Zwembad	€ 479	€ 1.354	€ -875
Sportstimulering	€ 278	€ 493	€ -216
Overige	€ 15	€ 38	€ -23
	€ 1.337	**€ 3.929**	**€ -2.592**
Bedragen x € 1.000			

Invulling van de taakstelling
Bij het onderzoek om invulling te geven aan de taakstelling zijn de volgende invalshoeken gebruikt:

1. Verlagen van het kwaliteitsniveau.
2. Verlagen van de kosten.
3. Verhogen van de inkomsten.
4. Stoppen met een taak.

Voorstellen zijn uitgewerkt in formulieren waarbij allerlei denkrichtingen en maatregelen zijn omschreven. Daarbij zijn ook het maatschappelijke effect en risico's aangegeven. Deze uitwerking is als bijlage bijgevoegd (25bij03984). De Adviescommissie Sport en Bewegen heeft advies uitgebracht op alle voorstellen. Dit advies is als bijlage bijgevoegd (25ink03102), net als de concept-reactie van het college (25uit03253).

Om invulling te geven aan de taakstelling is een keuze gemaakt voor díe maatregelen waarbij de sporters en verenigingen zoveel als mogelijk worden ontzien.

2 Beoogd resultaat
De resterende taakstelling voor sport inhoudelijk in te vullen waarbij de negatieve maatschappelijke effecten zoveel mogelijk worden beperkt en het resterende deel van de taakstelling te verwerken in de Kadernota.

3 Argumenten
1.1 Voorstellen zijn uitgewerkt waarbij allerlei denkrichtingen en maatregelen zijn omschreven
Voorstellen zijn in vier hoofdcategorieën en vanuit vier invalshoeken uitgewerkt, waarbij ook het maatschappelijke effect en eventuele risico's zijn aangegeven. De hoofdcategorieën zijn sportaccommodaties, zwembad, sportstimulering en overig. Daarnaast is bij de zoektocht naar maatregelen uitgegaan van de invalshoeken verlagen van de kosten, verlagen van het kwaliteitsniveau, verhogen van de inkomsten en stoppen met een taak. Dit heeft geresulteerd in een totale set aan maatregelen (zie bijlage 25bij03984).

1.2 Advies van de Adviescommissie Sport en Bewegen
De Adviescommissie Sport en Bewegen heeft advies uitgebracht op alle voorstellen. Wij spreken onze dank uit aan de adviescommissie voor het uitbrengen van het advies én complimenteren de commissie voor de wijze waarop ze tot dit advies is gekomen. Dit was geen gemakkelijke opgave. De adviescommissie heeft alle binnen- en buitensportverenigingen uitgebreid betrokken bij het aangeboden advies. In de bijlage (25ink03102) treft u het advies van de Adviescommissie Sport en Bewegen en onze reactie (25uit03253) op dit advies aan. Onderstaand leest u een samenvatting van het advies van de Adviescommissie Sport en Bewegen.

Het eerste advies (deel A) betreft het feit dat de oorspronkelijk opgelegde taakstelling uit 2019 niet kan worden doorgetrokken naar het jaar 2025. Destijds werd door de toenmalige BLOS aangegeven mogelijkheden voor bezuinigingen te zien van € 300.000. Hier werden echter de volgende voorwaarden aan verbonden:

- Het oprichten van een sportbedrijf en het tot stand brengen van een multifunctionele sportaccommodatie Borne West, inclusief schoolgebouw.
- De synergie zou tot kostenreductie leiden.

Aan deze voorwaarden is niet voldaan. Bovendien gooide corona roet in het eten: vooral de binnensport heeft hieronder geleden (ledenverlies). Ook de omzet van aan sport gerelateerde horeca nam in die periode dramatisch af. De vertraging op de nieuwbouw Borne West heeft dezelfde binnensport ernstig gehinderd.

Er moet veel langer in een onaantrekkelijke blaashal worden gesport, er kwamen geen inkomsten uit een horecavoorziening en het ontbreken van een horecavoorziening heeft ook het sociale karakter van de verenigingen geen goed gedaan. Gevolg van de vertraging was ledenverlies en inkomstenderving. Bovendien leidde de vertraging, na een jarenlange voorbereiding (inclusief de politieke discussies over het wel of niet bouwen van een nieuwe sporthal), tot grote teleurstelling en frustraties bij de betrokken sportverenigingen, aldus de adviescommissie. Bovendien groeit Borne. Mede daarom zouden argumenten anders gewogen moeten worden.

Op de volgende maatregelen (deel B2) heeft de adviescommissie negatief geadviseerd:

- Tarieven binnensport
- Erfpacht Twickel en gemeente kostendekkend doorberekenen
- Stopzetten bijdrage Sportgala
- Wensinkhof sluiten
- Extra kosten busvervoer
- Zwembad sluiten
- Privatiseren sportvelden

Ten aanzien van de volgende maatregelen (deel B3) geeft de adviescommissie aan dat deze voor de hand liggen:

- Tarieven buitensport
- Kostprijs dekkend voor commerciële aanbieders
- Afwaarderen kleedkamers
- Open houden zwembad
- Exploitatie zwembad in gemeentelijk beheer
- Opheffen adviescommissie Sport en Bewegen
- Stopzetten bijdrage Regionale Samenwerking Sport en Bewegen Twente
- Stopzetten lidmaatschap ARKO-Sport/NOC-NSF
- Stopzetten Lidmaatschap Vereniging Sport en Gemeenten
- Begroten detachering buurtsportcoach
- Hogere bijdrage Stichting Brigantijn voor bewegingsonderwijs in de begroting actualiseren

In deel B4 adviseert de adviescommissie om de voorgestelde maatregelen "*Waarde gestuurd vastgoedmanagement*", "*Vermindering dagelijkse onderhoudskosten door meer zelfwerkzaamheid buitensportverenigingen"* en "*Inzet buurtsportcoaches*" verder in samenspraak met de sportverenigingen te onderzoeken. Tevens zijn een aantal interessante opties genoemd die volgens de adviescommissie de moeite waard zijn om verder te onderzoeken:

- Een lichte verhoging van de prijs voor recreatief zwemmen
- Verhogen van inkomsten door verhuur van buitensportaccommodaties aan organisaties/verenigingen van buiten Borne
- De schaatsclub huurt nu in andere gemeenten, dit kan ook in Borne
- Verruimen van mogelijkheden om sportkantines te verhuren
- Verregaande samenwerking tussen verenigingen stimuleren

Wij zijn graag bereid om samen met de Adviescommissie Sport en Bewegen bovengenoemde opties nader te bespreken op latere momenten. Dit onafhankelijk van de invulling van de taakstelling.

Het benadrukken van het belang van sport en bewegen en de bezorgdheid die spreekt uit deel C, daarin herkennen wij ons en dat kunnen we onderschrijven. Dat laat onverlet dat de taakstelling zoals die nu voorligt, een gegeven is.

1.3 Maatregelen ter realisatie van de taakstelling

Bij de uiteindelijke keuze voor de te effectueren maatregelen, is het advies van de Adviescommissie Sport en Bewegen meegewogen. Uitgangspunten/criteria bij de voorgestelde maatregelen zijn:

a. Eerst onderzoeken welke maatregelen binnen de gemeente/ gemeentelijke organisatie kunnen worden gevonden alvorens de taakstelling bij de verenigingen neer te leggen.
b. Sporters en verenigingen zo veel mogelijk ontzien.
c. Een evenredige verdeling van maatregelen.
d. Voorkeur gaat uit naar maatregelen waarbij het maatschappelijke effect laag/lager wordt ingeschat.

Wij stellen voor de volgende maatregelen te effectueren:

Maatregelen van financieel-technische aard:

a. Afwaarderen kleedkamers voor een bedrag van € 40.000 vanaf 2026.
b. Opbrengsten detachering buurtsportcoach begroten voor een bedrag van € 35.000 vanaf 2026.
c. Opbrengsten bijdrage Brigantijn voor bewegingsonderwijs te verhogen met een bedrag van € 45.000 voor het jaar 2026 en met een bedrag van € 60.000 vanaf 2027.

Maatregelen binnen de gemeente:

d. Exploitatie zwembad in gemeentelijk beheer voor een bedrag van € 75.000 vanaf 2027.
e. Stopzetten lidmaatschap ARKO-Sport/ NOC-NSF voor een bedrag van € 1.000 vanaf 2026.
f. Stopzetten lidmaatschap VSG voor een bedrag van € 2.400 vanaf 2026.
g. Formatie op de coördinatie van sport en bewegen te verminderen voor een bedrag van € 30.000 vanaf 2026.

Maatregelen met externe effecten:

h. Kostprijs dekkend tarief commerciële aanbieders voor een bedrag van € 1.000 vanaf 2026.

Dit leidt tot invulling van de taakstelling van € 154.400 voor 2026. Hiermee is vanaf 2027 een bedrag van in totaal € 244.400 geëffectueerd. Met deze maatregelen worden de sporters en verenigingen zoveel als mogelijk ontzien.

2.1 Eenmalige afwaardering kleedkamers

Om de maatregel van het afwaarderen van de kleedkamers vanaf 2026 structureel te kunnen effectueren, is het nodig deze eenmalig in 2025 af te schrijven voor een bedrag van € 796.000. Dit kan ten laste worden gebracht van de reserve kapitaallasten.

4 Kanttekeningen

1.1 De taakstelling is opgelegd in 2019

De taakstelling op sport maakte onderdeel uit van een brede, algemene taakstelling. Zo zijn bijvoorbeeld de besparingen binnen het Sociaal Domein (€ 2 miljoen) en op het onderdeel cultuur (€ 300.000) ondertussen geëffectueerd. Doordat het oprichten van het Sportbedrijf enkele keren is uitgesteld en opgeschort en het strategische project 't Wooldrik is stop gezet, is het niet logisch de taakstelling nog langer aan deze twee voorwaarden te koppelen. Dat laat onverlet dat de taakstelling op sport een gegeven is. De gemeenteraad heeft in het najaar van 2024 aangegeven voorstellen hieromtrent voorgelegd te willen krijgen. Binnen het brede beleidsveld sport is onderzoek gedaan naar allerlei mogelijke denkrichtingen.

1.2 Verenigingen kunnen een forse kostenverhogingen niet opbrengen

Indien verenigingen worden geconfronteerd met hogere kosten, waarbij ook nog eens sprake is van een stapeling van kosten, dan moeten ze deze doorberekenen aan de leden (contributieverhoging). Het risico bestaat dat leden dat niet kunnen opbrengen, waardoor ze niet langer lid kunnen blijven van de sportvereniging. Dit heeft een negatief effect op het algehele welbevinden en gezondheid. Dit verhoogt vervolgens ook het risico dat verenigingen in hun bestaan worden bedreigd en ophouden te bestaan. Dit is een verschraling van de Bornse sport, een vermindering van een bijdrage aan preventie op gezondheidsvlak en het tegengaan van eenzaamheid. Deze effecten kunnen worden afgezwakt door in het pakket aan voorstellen stapeling van maatregelen zoveel mogelijk te voorkomen. Zoals de Adviesraad Sport en Bewegen in haar advies heeft aangegeven, zijn ook wij van mening dat het op dit moment niet verantwoord is tariefsverhogingen

nu door te voeren. Mede gelet op het feit dat er diverse onderzoeken zijn/worden gestart naar accommodaties en passende tarieven. We willen niet vooruitlopen op deze onderzoeken.

1.3 Inzet verminderen op activiteiten sportstimulering/ inzet buurtsportcoaches.
Volledig bezuinigen op de gemeentelijke bijdrage aan de Brede Regeling Combinatiefuncties en het Lokaal Sportakkoord voor de inzet van buurtsportcoaches zal negatieve gevolgen hebben voor de gezondheid, de sociale cohesie en de integratie in de gemeente Borne. Het zal ook het welzijn van kwetsbare groepen schaden en de kans op maatschappelijke uitsluiting vergroten. Bovendien zal het de effectiviteit van lokale programma's voor sport en beweging verminderen, wat uiteindelijk kan leiden tot hogere zorgkosten.
Deze zorgkosten kunnen zowel ten laste komen van de gemeente (Wmo2015) als van het Zorgkantoor (Wlz).
Het is essentieel om te blijven investeren in deze initiatieven, zodat ze hun waarde voor de gemeente en de samenleving volledig kunnen blijven leveren. Daarom stellen wij alleen voor een deel van de formatie van buurtsportcoaches, te weten een deel van de taken die betrekking hebben op coördinatie, te schrappen. Daarmee blijft de inzet voor de samenleving en de verenigingen gehandhaafd.

1.4 Tariefsverhogingen voor de binnensport worden vooralsnog niet doorgevoerd omdat er diverse onderzoeken zijn/worden gestart naar accommodaties en passende tarieven. We willen niet vooruitlopen op deze onderzoeken.
Wij stellen voor de tarieven voor de binnensport nu niet te verhogen. De adviescommissie geeft ook een negatief advies af bij het verhogen van de tarieven voor de binnensport.
Hiervoor is al de basisafspraak gemaakt dat deze tarieven 3x (jaarlijks) met 3% stijgen, na oplevering van Borne West. Momenteel wordt de exploitatieopzet van Borne West onderzocht, waarna de tarieven voor de binnensport definitief kunnen worden vastgesteld in de tarievenverordening.

1.5 Tariefsverhogingen voor de buitensport worden vooralsnog niet doorgevoerd omdat er diverse onderzoeken zijn/worden gestart naar accommodaties en passende tarieven. We willen niet vooruitlopen op deze onderzoeken.
Wij stellen voor de tarieven voor de buitensport nu niet te verhogen. Op termijn zal onder andere een onderzoek worden uitgevoerd naar kostprijs dekkende tarieven voor de buitensport, hierop willen we niet vooruit lopen.
De adviescommissie maakt een andere afweging ten aanzien van het verhogen van de tarieven voor de buitensport. Ze stelt in de toelichting bij deze maatregel voor dit bedrag te verdelen over alle buitensportverenigingen, dus inclusief TV Smash en Zenderen Vooruit.
Hierin kunnen wij ons niet vinden. De velden, banen en complexen van deze buitensportverenigingen zijn geprivatiseerd, deze verenigingen dragen daarvoor zelf de verantwoordelijkheid en ze verzorgen zelf de vervangingsinvesteringen. Om deze verenigingen te vragen bij te dragen aan de kosten voor andere verenigingen, is voor ons college van B en W onbespreekbaar.

1.6 Opheffen tijdelijke Adviescommissie Sport en Bewegen
Op zich is het mogelijk de Adviescommissie Sport en Bewegen nu al op te heffen. Echter, op dit moment is dit niet wenselijk. In afwachting van de oprichting van een sportbedrijf, is deze adviescommissie (tijdelijk) ingesteld nadat de BLOS is opgeheven. Wij vinden het belangrijk de sport te betrekken bij ontwikkelingen die de sport aan gaan. De adviescommissie vervult deze rol op een goede en integere manier. Wij maken deze afweging opnieuw op het moment dat herijking naar een sportbedrijf is afgerond.

1.7 Stopzetten bijdrage Regionale Samenwerking Sport en Bewegen Twente
Ook de bijdrage aan de regionale samenwerking op het gebied van sport en bewegen in Twente is een maatregel die redelijk eenvoudig is door te voeren. Ware het niet dat deze regionale samenwerking zich sterk richt op inclusief sporten en talentontwikkeling, waarbij dit het beste regionaal georganiseerd kan worden. Daarom zien wij af van het doorvoeren van deze maatregel.

1.8 Maatregelen die het college van B en W niet voorstelt
We stellen voor om geen uitvoering te geven aan een aantal maatregelen zoals sluiting van het zwembad en het doorbelasten van erfpacht (Twickel en gemeente). Dit geldt ook voor de maatregel om de afschrijvingen op accommodaties aan te passen, omdat dit vanuit de organisatie brede ombuigingen, die nog zullen worden voorgelegd in verband met het zogenoemde 'ravijnjaar' 2026, wordt meegenomen. Privatisering van de sportvelden en sluiting van sportzaal Wensinkhof zijn wel in beeld gebracht en uitgewerkt, maar deze zijn niet meegenomen in de voorstellen gelet op de langere termijn aspecten die hiermee gemoeid zijn. De kostenverhoging van diverse activiteiten vraagt veel administratie en kan leiden tot een afname van deelnemers. Daarmee worden sporters en met name ouderen en jongeren specifiek geraakt.

2.1 De overdracht van de kleedkamers moet onderbouwd worden
De afwaardering van de kleedkamers dient onderbouwd te worden, omdat de accountant deze maatregel anders niet goedkeurt.

5 Kosten, baten en dekking
Het resterende taakstellende bedrag op het beleidsterrein sport bedraagt € 265.000. Het totale voorgestelde pakket aan denkrichtingen en maatregelen levert een bezuinigingsbedrag op van € 1.372.400 in 2026 oplopend tot € 1.462.400 vanaf 2027.

Met de voorgestelde maatregelen, waarbij de sporters en verenigingen worden ontzien, wordt de taakstelling nagenoeg gerealiseerd: € 154.400 in 2026 en vanaf 2027 € 244.400. We stellen voor hiermee de taakstelling op sport als ingevuld te beschouwen en het restantbedrag van € 20.600 te verwerken in de nota Kaderstelling 2026-2029.

Om de maatregel van het afschrijven van de kleedkamers vanaf 2026 structureel te kunnen effectueren, is het nodig deze eenmalig in 2025 af te waarderen voor een bedrag van € 796.000. Dit kan ten laste worden gebracht van de reserve kapitaallasten.

6 Vervolg na besluitvorming
De door de gemeenteraad vastgestelde maatregelen worden geëffectueerd in de meerjarenbegroting 2026-2029.

Voorstel
1. De taakstelling Sport in te vullen voor een bedrag van € 154.400 per 2026 en voor een bedrag van € 244.400 per 2027 door middel van onderstaande voorstellen:

a. Afwaarderen kleedkamers voor een bedrag van € 40.000 vanaf 2026;
b. Opbrengsten detachering buurtsportcoach begroten voor een bedrag van € 35.000 vanaf 2026;
c. Opbrengsten bijdrage Brigantijn voor bewegingsonderwijs te verhogen met een bedrag van € 45.000 voor het jaar 2026 en met een bedrag van € 60.000 vanaf 2027;
d. Exploitatie zwembad in gemeentelijk beheer voor een bedrag van € 75.000 vanaf 2027;
e. Stopzetten lidmaatschap ARKO-Sport/ NOC-NSF voor een bedrag van € 1.000 vanaf 2026;
f. Stopzetten lidmaatschap VSG voor een bedrag van € 2.400 vanaf 2026;

g. Formatie op de coördinatie van sport en bewegen te verminderen voor een bedrag van € 30.000 vanaf 2026;
h. Kostprijs dekkend tarief commerciële aanbieders voor een bedrag van € 1.000 vanaf 2026 en

2. In te stemmen om de kleedkamers af te waarderen voor een bedrag van € 796.000 in het jaar 2025, ten laste van de reserve kapitaallasten.

3. Het restant van de taakstelling van € 110.600 voor 2026 en € 20.600 vanaf 2027 te verwerken in de nota Kaderstelling 2026-2029.

Bijlage(n)
25bij03984: Overzicht maatregelen taakstelling sport
25int01731: Raadsbesluit taakstelling sport
25ink03102: Advies Adviescommissie Sport en Bewegen
25bij04288: Overzicht reacties sportverenigingen aan Adviescommissie Sport en Bewegen
25uit03253: Beantwoording college van B en W op advies van Adviescommissie Sport en Bewegen

Borne, 15 april 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Borne,

de secretaris,	de burgemeester,
J. Meijerink	drs. J.H.R. Pierik